

**INFORMACIJA O IZVRŠAVANJU OBAVEZA VEZANO ZA
ČLANOVE 34-36
UGOVORA O FUNKCIONISANJU EVROPSKE UNIJE**

Uvod

Poglavlje 1 - Sloboda kretanja robe je otvoreno 20. juna 2017. na Međuvladinoj konferenciji u Luksemburgu.

Ovo poglavlje obuhvata 4 podoblasti:

1. Opšti principi;
2. Horizontalne mjere;
3. Vertikalne mjere;
4. Proceduralne mjere.

Kada su u pitanju Opšti principi, Crna Gora je u obavezi da kontinuirano analizira stanje svog zakonodavstva i uspostavljenih postupaka imajući u vidu da članovi 34-36 Ugovora o funkcionisanju EU definišu glavne principe u ovom dijelu:

- član 34, koji se primjenjuje za uvoz unutar EU i zabranjuje "količinska ograničenja i sve mjere s jednakim učinkom" između država članica;
- član 35, koji se primjenjuje za izvoz iz jedne od država članica u drugu i, takođe, zabranjuje "količinska ograničenja i sve mjere s jednakim učinkom";
- član 36, koji predviđa odstupanja od slobode unutrašnjeg tržišta u skladu sa članovima 34 i 35, koja su opravdana po pojedinačnim pravnim osnovama.

Prilikom otvaranja pregovora, III mjerilo za otvaranje pregovora je glasilo da: "Crna Gora dostavi Komisiji akcioni plan za usaglašavanje sa članovima 34-36 UFEU, koji sadrži ključne događaje za interni analitički pregled domaćeg zakonodavstva i administrativnih praksi, za uvođenje klauzula uzajamnog priznavanja, te za neophodne naknadne izmjene i dopune."

Za potrebe ispunjavanja ovog mjerila je usvojen Akcioni plan za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa čl. 34 do 36 Ugovora o funkcionisanju EU (2015 - 2018) (U daljem tekstu: AP 34-36) koji je dobio saglasnost Evropske komisije. Bilo je planirano da se svake godine Vlada izvještava o ispunjenju aktivnosti iz ovog plana što se nije desilo.

Izvršene aktivnosti vezano za ispunjenje III mjerila za zatvaranje

Crna Gora je dobila 4 završna mjerila za privremeno zatvaranje poglavlja, od kojih je III MJERILO: *“Crna Gora nastavlja da napreduje po pitanju uvođenja klauzula o uzajamnom priznavanju i neophodnih izmjena domaćeg zakonodavstva i administrativnih praksi u cilju usaglašavanja s članovima 34-36 Ugovora o funkcionisanju EU (UFEU).”*

Klauzula o uzajamnom priznavanju

Pod dijelom III mjerila podrazumjeva se da se donese horizontalni pravni akt koji sadrži odredbu „klauzula o uzajamnom priznavanju“. Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode u članu 4 koji se odnosi na izmjenu člana 6 važećeg Zakona sadrži odredbu koja ispunjava zahtjev tzv. „klauzule o uzajamnom priznavanju“ i koja glasi:

„Prilikom pripreme tehničkog propisa nadležno ministarstvo mora voditi računa, naročito o: 2a) utvrđivanju zahtjeva za stavljanje proizvoda na tržište Crne Gore, ako se ti proizvodi isporučuju na tržištu države članice Evropske Unije ili Republike Turske, odnosno države potpisnice EFTA Sporazuma“.

Predlog Zakona ima sva neophodna mišljenja i prošao je procedure nacionalnog usaglašavanja a od novembra mjeseca se nalazi na usaglašavanju u Evropskoj komisiji. Dugogodišnji problem koji je predstavljalo usaglašavanje sa nacionalnim zakonodavnim sistemom je prevaziđeno i to:

- sada je imperativno određeno da nadležna ministarstva prilikom donošenja tehničkih propisa moraju da vode računa o tome da ne prave dodatne barijere o isporuci proizvoda na tržištu Crne Gore u odnosu na propisane uslove na zajedničkom tržištu EU, Republike Turske i tržištima članica EFTA Sporazuma. Ovakva norma ispunjava potrebe da se u tehničkim propisima koji preuzimaju harmonizovano zakonodavstvo EU ne mora uvoditi ovakva klauzula jer takvi propisi ionako podrazumjevaju da kad je proizvod jednom u skladu sa zakonom pušten na pomenutim tržištima može bez dodatnih zakonskih prepreka biti isporučen na tržište Crne Gore. Kod neharmonizovanih propisa, koji sadrže nacionalne odredbe je imperativno da se ova klauzula uvede pa je time prvi problem riješen.
- Evropska komisija je stava da se ova odredba mora nalaziti i na nivou krovnog horizontalnog zakona i na nivou podzakonskih akata. Problem je što se po našim nomotehničkim pravilima ista imperativna odredba ne može ponavljati u zakonu i njegovom podzakonskom aktu. Pomenuti Predlog Zakona sadrži oba zahtjeva tako što se određuje predlagaču podzakonskog akta da mora da vodi računa o ovoj klauzuli pa je to samim tim i obaveza da je isti uvrsti u tekst podzakonskog akta. Isto je primjenjivo i kada se tehnički propis donosi na nivou zakona.
- Crnogorsko nacionalno zakonodavstvo ne prepoznaje pojam harmonizovanih EU propisa pa nije bilo moguće pozvati se na iste i ograničiti na neharmonizovano područje. Ovakvom normom je i taj problem riješen.

Očekuje se do kraja januara mjeseca 2022 godine pozitivan odgovor Evropske komisije na Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti što znači da bi isti mogao biti utvrđen na Vladi Crne Gore u februaru mjesecu.

Izmjena domaćeg zakonodavstva i administrativnih praksi

Ovaj dio III mjerila se odnosi na kontinuiranu analizu propisa, koji bi mogli predstavljati tehničku barijeru u trgovini, Ministarstvo ekonomskog razvoja je kroz koordinaciju Radne grupe za pregovore u oblasti Poglavlja 1 Sloboda kretanja roba od formiranja grupe u septembru o.g. krenulo u analizu izvršenosti AP 34-36. Opsežnom analizom je utvrđeno da su prestali da se primjenjuju 212 identifikovanih propisa koji sadrže neharmonizovane odredbe. Radi se uglavnom o zastarjelim tehničkim propisima iz bivše SFRJ i SRJ koji su prestali da se primjenjuju donošenjem novog zakonodavstva kroz proces usklađivanja sa *acquis-om*.

Takođe, svi identifikovani netehnički propisi koji mogu predstavljati barijeru u trgovini su zamijenjeni sa novim usklađenim propisima pa je i taj dio AP 34-36 ispunjen.

Ipak, kroz analizu je utvrđeno da još postoji mogućnost da se u nekim područjima upotrebljavaju zastarjeli propisi koji se primjenjuju a koji nisu bili identifikovani analizom iz 2015 godine. Shodno navedenom potrebno je da se do stupanja na snagu Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti izvrši novi pregled u okviru svih ministarstava u sklopu njihovih nadležnosti da li se primjenjuje neki propis koji do sada nije identifikovan a u skladu sa tim će se taj proces dopuniti sa „multilateralnom klauzulom“.

Može se konstatovati da je opravdano očekivanje da će ovo završno mjerilo biti uspješno ispunjeno do kraja III kvartala 2022 godine.